

Sygn. akt II PK 137/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z powództwa W. W.

przeciwko P. S.A. w G.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 grudnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 30 stycznia 2015 r., sygn. akt VIII Pa 76/14,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 r. oddalił apelację powoda W.W. od wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 3 października 2014 r. (mocą którego oddalono jego powództwo przeciwko P. S.A. w G. o ustalenie i zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego) i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną powoda. Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1/ art. 2 Konstytucji RP oraz

2/ art. 189 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 i art. 8 ust. 2 Konstytucji RP. Ponadto skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa procesowego polegającego na tym, że Sąd błędnie ustalił stan faktyczny przez to, iż nieprawidłowo ocenił materiał dowodowy i pominął istotne dowody naruszając w ten sposób art. 233 § 1 k.p.c. oraz zasadę bezstronności sądu wyrażoną w art. 32 Konstytucji. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości lub jego uchylenie i zmianę przez uwzględnienie żądania pozwu (tj. ustalenie istnienia zobowiązania spółki P. S.A. na rzecz powoda w kwocie 38.370,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 lutego 2010 r. do dnia zapłaty) oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za obie instancje i w postępowaniu kasacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano: 1/ utrwalone stanowisko judykatury; 2/ nieprawidłową wykładnię prawa zastosowaną przez Sąd Okręgowy w Gdańsku.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o jej odrzucenie; gdyby natomiast Sąd Najwyższy nie podzielił wniosku o odrzucenie skargi, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - o jej oddalenie. Ponadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu za instancję kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, iż Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych a art. 398⁹ § 1 k.p.c. W

konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w

sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/8, LEX nr 459291, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Katalog ten jest zamknięty. Nie mieści się w nim ani utrwalone stanowisko judykatury ani nieprawidłowa wykładnia prawa zastosowana przez sąd orzekający w sprawie. Nie jest zaś obowiązkiem Sądu Najwyższego dywagowanie, jaką przesłankę przedsądu miał na myśli skarżący wnioskując o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ani tym bardziej konstruowanie takiej przesłanki.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia jakiejkolwiek z ustawowych przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.